

Sygn. akt **IC 1168/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2019 roku

Sąd Rejonowy w Kielcach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Beata Kupiec
Protokolant:	sekretarz sądowy Anna Ślusarczyk

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019 roku w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa S. C.

przeciwko Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda S. C. na rzecz pozwanego Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych kwotę 917 (dziewięćset siedemnaście) zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje pobrać od powoda S. C. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Kielcach kwotę 3.153,72 (trzy tysiące sto pięćdziesiąt trzy 72/100) zł tytułem kosztów sądowych.

sędzia Beata Kupiec

Sygn. akt IC 1168/17

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 26 maja 2017 roku powód S. C. domagał się zasądzenia od pozwanego Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych kwoty 4.954,07 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od daty doręczenia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, według norm przepisanych. Uzasadniając wywiedzione żądanie powód wskazał, że w wyniku kolizji uszkodzeniu uległ samochód powoda marki P. (...). Powód zgłosił szkodę do (...) S.A z siedzibą w S., które było przedstawicielem zagranicznego podmiotu, tj. T. V. G. – ubezpieczyciela sprawcy szkody. Znaczył, iż w toku postępowania likwidacyjnego w/w ubezpieczyciel wypłacił powodowi odszkodowanie w wysokości 5.728,43 zł, ale powód nie zgodził się z wyceną pozwanego i wykonał prywatny kosztorys, według którego koszt naprawy uszkodzonego samochodu powinien wynosić 11.887,38 zł. Zdaniem powoda pozwany zaniżył koszty części użytych do naprawy uszkodzonego samochodu oraz koszt roboczogodziny, zastosował w kalkulacji części tzw. „zamienniki”, podczas gdy samochód powoda miał zamontowane oryginalne części. Powód zgodził się na zakwalifikowanie szkody jako całkowitej. Wyjaśnił również, że zapłacił za wynajem pojazdu zastępczego kwotę 6.457,50 zł, zaś likwidator szkody uznał wypłatę za wynajem pojazdu zastępczego w wysokości 3.075,00 zł. Wskazał,

że pozwem dochodzi różnicy w wartości pojazdu powoda przez szkodą a wartością pozostałości i różnicą pomiędzy poniesionymi a wypłaconymi kosztami wynajmu pojazdu zastępczego (k.2).

Pozwany - Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Oświadczył, iż podtrzymuje stanowisko wyrażone przez (...) S.A z siedzibą w S., zarówno co do wysokości przyznanego odszkodowania za szkodę, jak i kwoty zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Poza tym zarzucił, iż strona powodowa nie wykazała za pomocą posiadanych faktur Vat, czy książki serwisowej, za jaką stawkę roboczogodziny dokonała naprawy pojazdu, jako wielkość faktycznie i realnie poniesionych w związku z każdym serwisowaniem pojazdu. Wskazał, iż nie kwestionuje podstaw swojej odpowiedzialności, ale kwestionuje wysokość odszkodowania. Zaznaczył, że w przypadku przyjęcia argumentacji powoda o tym, iż zaistniała szkoda jest szkodą całkowitą, uzasadniony okres najmu pojazdu zastępczego wynosiłby 14 dni, a także iż powód nie wykazał, aby faktycznie uzasadniony był najem pojazdu zastępczego w okresie 21 dni. Zakwestionował również żądanie odsetek, podnosząc iż pozwany nie likwidował przedmiotowej szkody i nie pozostaje w zwłoce w spełnieniu świadczenia od daty wskazanej w pozwie (k.27-32).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 grudnia 2016 roku na ul. (...), przy skrzyżowaniu z ulicą (...) w K. doszło do zdarzenia drogowego, w którym uczestniczył należący do S. C. pojazd marki P. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Sprawcą kolizji był R. Z., kierujący pojazdem marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) który w czasie powstania szkody posiadał ubezpieczenie w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u ubezpieczyciela T. V. G.. Szkoda została zgłoszona do (...) S.A z siedzibą w S., który to podmiot jest przedstawicielem w Polsce, ubezpieczyciela sprawy, przedmiotowego zdarzenia. W toku postępowania likwidacyjnego (...) S.A. z siedzibą w S. wyliczyło wysokość szkody jako koszty naprawy pojazdu ustalone na podstawie kosztorysu nr (...) z dnia 21 grudnia 2016 roku na kwotę 5.728,43 zł i przyznało je poszkodowanemu w tej wysokości na podstawie decyzji z dnia 3 lutego 2017 roku.

dowód: oświadczenie sprawcy wypadku, zgłoszenie szkody komunikacyjnej, dowód rejestracyjny pojazdu marki P. (...), kosztorys nr (...) – akta szkody na płycie CD – k. 166, decyzja z dnia 3 lutego 2017 roku – k. 10

W dniu 21 grudnia 2016 roku S. C. zawarł z przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) umowę najmu pojazdu zastępczego, na podstawie której został mu oddany do używania samochód marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Zgodnie z § 6 przedmiotowej umowy należność za wynajem pojazdu zastępczego wynosiła 250,00 zł netto za dobę, według cennika firmy (...).

W dniu 11 stycznia 2017 roku tenże wynajmujący wystawił na rzecz S. C. fakturę nr (...) opiewającą na kwotę 6.457,50 zł brutto (5.250,00 zł netto) tytułem kosztów 21 najmu przedmiotowego pojazdu zastępczego. Na podstawie decyzji z dnia 3 lutego 2017 roku w/w ubezpieczyciel likwidujący szkodę przyznał na rzecz S. C. kwotę 3.075,00 zł brutto tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, uznając za zasady okres najmu tego pojazdu obejmujący łącznie 10 dni. Powód używał pojazdu zastępczego przez około 2-3 tygodnie, w celach prywatnych, zajmując się sprawami jego rodziców, nie miał wówczas innego samochodu z którego mógł korzystać.

dowód: umowa najmu samochodu zastępczego z dnia 21 grudnia 2016 roku – k. 17, faktura nr (...) – k. 16, decyzja z dnia 3 lutego 2017 roku – k. 10, częściowo zeznania powoda S. C. – k. 63-64

Powód zlecił sporządzenie prywatnej kalkulacji w celu określenia kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu, z której wynikało, że koszt naprawy pojazdu opiewa na kwotę 11.887,38 zł.

dowód: kosztorys E.'s nr (...) z dnia 7 lutego 2017 roku – k. 19

W wyniku zdarzenia z dnia 21 grudnia 2016 roku w przedmiotowym pojeździe uszkodzona została tylna prawa część nadwozia. Naprawa powinna zostać wykonana

w następujący sposób: błotnik tylny prawy – naprawa przez prostowanie, wneka koła zapasowego (misa) – wymiana, osłona plastikowa zderzaka tylnego (popękana) – wymiana, listwa ozdobna środkowa zderzaka tylnego (popękana) – wymiana, pokrywa komory bagażnika – wymiana, przycisk pokrywy komory bagażnika (złamany) – wymiana, lampa tylna zewnętrzna prawa rozbita, lampa tylna wewnętrzna prawa rozbita, światło odblaskowe tylne prawe popękane. Osłona główna części zderzaka tylna nosiła ślady wcześniejszych uszkodzeń nie związanych w kolizją z dnia 21 grudnia 2016 roku, a ubytek wartości z tytułu wcześniejszych uszkodzeń określono na 20% wartości nowej części. Pojazd w dniu zdarzenia posiadał uszkodzenia niezwiązane z przedmiotową szkodą w postaci: zderzaka tylnego, listwy prawej zderzaka, tablicy rejestracyjnej, ramki. Wartość pojazdu w dniu wypadku przed uszkodzeniem wynosiła 9.024,39 zł netto, 11.100,00 zł brutto. Szacunkowy koszt naprawy pojazdu, przy zastosowaniu części staroużytecznych wynosi 3.300,00 zł netto, brak jest przesłanek do przyjęcia, że podatek VAT miałby być zapłacony. Nie można rozważać przypadku szkody całkowitej, w sytuacji gdy przedmioty pojazd został naprawiony

i sprzedany jako pełnoużyteczny. Stawki za dobowy wynajem pojazdu należącego do segmentu takiego jak pojazd uszkodzony oscylują wokół kwoty 250,00 zł za dobę, przy czym z reguły obniżane są w przypadku wydłużania się czasu wynajmu. Czas wypożyczenia pojazdu zastępczego wynosi 12 dni (dób), z uwzględnieniem okresu świąteczno – noworocznego, tj. 6 dni – oczekiwanie na likwidatora, 2 dni – technologiczny czas naprawy, 2 dni – czynności pomocnicze i zaopatrzeniowe ze względu na czas noworoczny (31 grudnia, 1 stycznia, wolna sobota, niedziela), wynajem kończył się 2 stycznia, co stanowi należność w kwocie 12 x dób w stawce 250,00 zł doba = 3.000,00 zł plus podatek Vat w kwocie 690,00 zł, łącznie 3.690,00 zł.

dowód: pisemna opinia biegłego sądowego M. Ż. z dnia 10 stycznia 2018 roku – k. 74-108, pisemna opinia uzupełniająca biegłego M. Ż. z dnia 21 stycznia 2019 roku – k. 178-188, pisemna opinia uzupełniająca biegłego M. Ż. z dnia 10 kwietnia 2019 roku –218-220, pisemna opinia uzupełniająca biegłego M. Ż. z dnia 20 czerwca 2019 roku – k. 237-242, ustna opinia uzupełniająca biegłego M. Ż. z dnia 26 września 2019 roku – k. 266-267

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o przedłożone do akt sprawy dokumenty, których wiarygodność nie była kwestionowana przez strony. Ponadto, Sąd podzielił w całości sporządzoną rzetelnie i profesjonalnie opinię biegłego sądowego z zakresu ruchu budowy, naprawy i eksploatacji, samochodów i maszyn roboczych oraz ruchu drogowego M. Ż., potwierdzoną pisemnymi opiniami uzupełniającymi oraz ustną opinią wyjaśniającą złożoną przez biegłego na rozprawie. Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd wziął pod uwagę jedynie częściowo zeznania powoda S. C., co do okresu, w czasie którego korzystał on z pojazdu zastępczego, w pozostałej zaś części Sąd uznał je za niewiarygodne, gdyż świadek ten nie wskazywał jednoznacznie istotnych okoliczności dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, tj. między innymi nie pamiętał, czy pojazd sprzedał jako naprawiony, czy jako uszkodzony, jaką kwotę zapłacił za naprawę pojazdu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo polegało oddaleniu w całości.

W przedmiotowej sprawie poza wszelkim sporem pozostawała okoliczność, że w dniu 21 grudnia 2016 roku doszło do kolizji drogowej z winy ubezpieczonego w podmiocie zagranicznym – T. V. G., zaś szkoda była likwidowana przez przedstawiciela

w Polsce tego podmiotu, tj. (...) S.A z siedzibą w S.. Zgodnie zaś z przepisem art. 123 pkt 1) ustawy z dnia 22 maja 2003 roku ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz.U.2016.2060.), Biuro odpowiada za szkody będące następstwem wypadków, które miały miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i powstały w związku z ruchem pojazdów mechanicznych, zarejestrowanych w państwach, których biura narodowe są sygnatariuszami Porozumienia Wielostronnego, co niewątpliwie uzasadnia legitymację bierną strony pozwanej

w niniejszym sporze. Pozwany w toku procesu uznał i podtrzymał stanowisko co do likwidacji szkody wyrażone przez w/w polskiego korespondenta norweskiego towarzystwa ubezpieczeń, tj. uznał iż koszty naprawy pojazdu opiewają na kwotę 5.728,43 zł, zaś zwrot kosztów najmu pojazdu powinien być uznany do kwoty 3.075,00 zł.

Stosownie do treści art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Stosownie zaś do treści art. 36 ust. 1 w/w ustawy, odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym, najwyżej jednak do ustalonej w umowie ubezpieczenia sumy gwarancyjnej.

Z kolei z art. 363 § 1 k.c. wynika, że poszkodowany może wybrać, czy naprawienie szkody ma nastąpić przez przywrócenie do stanu poprzedniego, czy przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej. Poszkodowany może te roszczenia kierować bezpośrednio do ubezpieczyciela, który odpowiada w ramach obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego.

Z przepisów kodeksu cywilnego oraz ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych wynika, że naprawienie szkody przez ubezpieczyciela może polegać tylko na zapłacie odpowiedniej sumy pieniężnej, nawet więc gdy poszkodowany wybiera naprawienie szkody przez przywrócenie do stanu poprzedniego, to świadczenie zakładu ubezpieczeń sprowadza się do wypłaty sumy pieniężnej. **Skoro ma ona jednak pełnić taką samą funkcję jak przywrócenie do stanu poprzedniego, to wysokość tego odszkodowania powinna pokryć wszystkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki niezbędne do przywrócenia stanu poprzedniego uszkodzonego pojazdu.** Przywrócenie zaś stanu poprzedniego uszkodzonego pojazdu wiąże się z reguły z koniecznością wymiany niektórych jego elementów, które uległy zniszczeniu. Niejednokrotnie części samochodu, uszkodzone w czasie zdarzenia wyrządzającego szkodę, były już eksploatowane. Przywrócenie do stanu poprzedniego oznacza, że pojazd ma być sprawny technicznie i zapewnić poszkodowanemu komfort jazdy w takim stopniu jak przed zdarzeniem.

Wskazać dalej należy, że okolicznościami spornymi pomiędzy stronami były natomiast koszty naprawy uszkodzonego pojazdu, z uwagi na zastosowanie

w ocenie powoda zaniżonej stawki za robocizogodzinę, zniżenie kosztów części zamiennych, zastosowanie w kalkulacji zamienników zamiast części oryginalnych. Ponadto, powód podnosił, iż niniejsza szkoda powinna zostać rozliczona jako szkoda całkowita, czemu przeciwstawiał się pozwany.

Ponadto, powód kwestionował przyznaną na jego rzecz kwotę odszkodowania w związku z kosztów najmu pojazdu zastępczego, wskazując iż powinien on zostać zrekompensowany w całości w oparciu o przedłożoną przez niego fakturę Vat opiewająca na kwotę 6.457,50 zł.

W pierwszej kolejności omówienia wymaga kwestia kosztów odszkodowania w związku z naprawą pojazdu oraz reżimem w jakim szkoda zostać ona rozliczona.

Sąd rozpoznający sprawę niniejszą podziela w pełni stanowisko zaprezentowane

w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r. w sprawie V CKN 1273/00, LEX nr 55515, zgodnie z którym **roszczenie o świadczenie należne od zakładu ubezpieczeń w ramach ubezpieczenia komunikacyjnego odpowiedzialności cywilnej z tytułu kosztów przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu pierwotnego jest wymagalne niezależnie od tego, czy naprawa została dokonana**. W kolejnym wyroku z dnia 11 czerwca 2003 r. V CKN 308/01 Sąd Najwyższy podniósł, że poszkodowany nie mógłby się domagać odszkodowania odpowiadającego kosztom naprawy pojazdu jedynie w sytuacji, gdy naprawa pociągałaby zbyt duże koszty (przewyższała wartość pojazdu).

Wobec powyższego należy stwierdzić, iż szkodą poniesioną przez poszkodowanego jest sam fakt pogorszenia stanu należącego do niego pojazdu, a wysokość szkody uzależniona jest jedynie od ekonomicznie uzasadnionych kosztów jego naprawy bez względu na to, czy naprawa ta w ogóle nastąpiła lub ma nastąpić. Szkodą nie jest poniesiony przez poszkodowanego wydatek na naprawę pojazdu, lecz szacunkowa wysokość tych wydatków, przy czym żadne przepisy prawa nie nakładają na poszkodowanego obowiązku naprawienia uszkodzonego pojazdu.

W niniejszej sprawie szkoda została zakwalifikowana przez podmiot likwidujący szkodę szkód jako szkoda częściowa. W takim wypadku odszkodowanie winno obejmować wartość rynkową celowych i ekonomicznie uzasadnionych kosztów naprawy pojazdu.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 października 1972 r., II CR 425/72 (OSNCP 1973, nr 6, poz. 111), jeżeli uszkodzenie rzeczy jest tego rodzaju, iż pozwala na przywrócenie jej do stanu poprzedniego, odpowiedzialny za szkodę ma obowiązek zwrócić poszkodowanemu wszystkie **celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki, poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego rzeczy uszkodzonej**. Do takich wydatków należy zaliczyć także koszt nowych części i materiałów, jeżeli ich użycie było niezbędne do naprawienia uszkodzonej rzeczy. Wydatki poniesione na części nowe, których użycie było niezbędne do osiągnięcia tego celu, składają się na koszt naprawienia szkody, nie mogą zatem obciążać poszkodowanego, lecz osobę odpowiedzialną za szkodę. Jeżeli jednak skutek użycia do naprawy szczególnie wartościowej części zamiennej wartość rzeczy naprawionej wzrosłaby w sposób istotny, w porównaniu ze stanem istniejącym przed wyrządzeniem szkody, możliwe byłoby inne rozwiązanie. Chociaż bliżej nie sprecyzowano, na czym to wiązanie ma polegać, należy uznać, że w takiej sytuacji poszkodowany nie mógłby żądać pełnych kosztów naprawy. Takie stanowisko Sąd Najwyższy zajął w wyrokach z dnia 13 grudnia 1988 r., I CR 280/88 ((...) 1989, nr 7-8, s. 32) oraz z dnia 11 czerwca 2003 r., V CKN 380/01 (nie publ.), podkreślając, że ze względu na kompensacyjny charakter odszkodowania naprawa samochodu przez poszkodowanego nie może być źródłem jego wzbogacenia.

Jeżeli więc poszkodowany wybrał restytucję, a skutkiem naprawy nastąpił wzrost wartości samochodu, to świadczenie ubezpieczyciela obejmuje pełny koszt naprawy pomniejszony o wzrost wartości samochodu. Ostatecznie zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego podjętą w składzie 7 sędziów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie III CZP 80/11, zakład ubezpieczeń zobowiązany jest na żądanie poszkodowanego do wypłaty, w ramach odpowiedzialności z tytułu ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu mechanicznego, **odszkodowania obejmującego celowe i ekonomicznie uzasadnione koszty nowych części i materiałów służących do naprawy uszkodzonego pojazdu**. Jedynie w przypadku, gdy ubezpieczyciel wykaże, że prowadzi to do wzrostu wartości pojazdu, odszkodowanie może wówczas ulec obniżeniu o kwotę odpowiadającą temu wzrostowi.

Jeśli zaś chodzi o uprawnienie poszkodowanego do otrzymania zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego, podkreślenia wymaga, że zgodnie z poglądem wyrażonym w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku, III CZP 5/11, OSNC 2012, Nr 3, poz. 28, odpowiedzialność ubezpieczyciela obejmuje "celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego". Jednakże nie wszystkie wydatki pozostające w związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym mogą być kompensowane, istnieje bowiem obowiązek wierzyciela zapobiegania szkodzie i zmniejszania jej rozmiarów (art. 354 § 2, art. 362 i 826 § 1 k.c.). Zatem na dłużniku ciąży obowiązek zwrotu wydatków celowych i ekonomicznie uzasadnionych. W powołanej uchwale wskazano, że „strata majątkowa powstaje dopiero z chwilą poniesienia kosztów najmu pojazdu zastępczego”, ale nie można z tego wprowadzić wniosku, że poszkodowany może domagać się zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego tylko, jeżeli

faktycznie poniósł te koszty poprzez zapłatę stosownej kwoty. Zauważyć bowiem należy, że przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego było to, czy osobie fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej w ogóle przysługuje refundacja kosztów najmu pojazdu zastępczego. Sąd Najwyższy wskazał, że co do roszczeń o naprawienie szkody powstałej bezpośrednio w pojeździe w orzecznictwie ukształtował się pogląd, iż naprawa uszkodzonego pojazdu nie jest warunkiem wypłaty odszkodowania, bo istotne znaczenie ma fakt powstania szkody, a nie jej naprawienie. Analizując zaś, czy osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej może domagać się zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego Sąd Najwyższy zaznaczył, że poszkodowanemu nie przysługuje roszczenie z tytułu samej utraty możliwości korzystania z uszkodzonego pojazdu, a poszkodowany będzie miał roszczenie, jeżeli w związku z uzyskaniem pojazdu zastępczego w jego majątku powstanie uszczerbek. Poszkodowany musi wykazać, że faktycznie skorzystał z pojazdu zastępczego. Tak więc dochodzenie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego nie jest uzależnione od faktycznego opłacenia kosztów najmu pojazdu zastępczego, ale od wykazania uszczerbku w majątku w związku z korzystaniem z pojazdu zastępczego. Uszczerbek w majątku w związku z korzystaniem z pojazdu zastępczego powstaje zaś nie tylko w sytuacji opłacenia faktury za najem tego pojazdu, ale także wówczas kiedy jedynie została wystawiona ta faktura, bowiem w tej sytuacji w majątku powstają pasywa. Poszkodowany przedkładając fakturę za najem pojazdu zastępczego udowadnia, że w jego majątku powstał uszczerbek w związku z korzystaniem z pojazdu zastępczego. Dowodem wynajęcia przez poszkodowanego pojazdu zastępczego i powstania z tego tytułu pasywów w jego majątku jest faktura za najem pojazdu zastępczego.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż w majątku powoda powstała szkoda majątkowa, której część stanowią koszty zasadnego wynajmu pojazdu zastępczego na czas dokonywanej naprawy pojazdu uszkodzonego w wyniku kolizji. Nie podlega bowiem wątpliwości, iż w sytuacji gdyby kolizja nie miała miejsca, nie powstałyby dodatkowe koszty związane z najmem pojazdu zastępczego, jednakże jak wskazano w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004 roku, sygn. akt II CK 494/03, Lex nr 1451121, koszty najmu przez poszkodowanego tzw. samochodu zastępczego obejmować mogą tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu.

W celu ustalenia wartości uszkodzonego w przedmiotowym zdarzeniu drogowym pojazdu przed szkodą z dnia 21 grudnia 2016 roku oraz po szkodzie, wyliczenia kosztów naprawy tego pojazdu przy uwzględnieniu zakresu szkód przyjętych przez pozwanego, wskazania jakie elementy pojazdu uległy uszkodzeniu i wymagały naprawy celem przywrócenia do stanu sprzed szkody tej, konieczności, celowości oraz ekonomicznego uzasadnienia dla obniżenia ceny części zamiennych oraz obniżenia ceny materiału lakierniczego, zastosowania nieoryginalnych części zamiennych, stawki i ilości roboczogodzin, amortyzacji części, ustalenia ewentualnych potrąceń na materiale lakierniczym lub innych potrąceń w związku z wcześniejszymi uszkodzeniami pojazdu, wskazania wszystkich uszkodzonych w zdarzeniu elementów, wskazania konieczności i celowości wymiany części na nieoryginalne, zgodnie z wymogami technologicznymi producenta w uszkodzonym pojeździe oraz wytycznych (...) z dnia 14 grudnia 2016 roku, czasu technologicznej oraz realnej naprawy pojazdu, czy szkodę można zakwalifikować jako całkowitą a jeśli tak to dlaczego, wyliczenia czy dobową stawką za jaką powód wynajął samochód zastępczy wykraczała poza stawki wolnorynkowe stosowane w woj. (...) w dacie szkody przy uwzględnieniu segmentu uszkodzonego i wynajętego samochodu sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego i kosztorysowania M. Ż..

W sporządzonej w dniu 10 stycznia 2018 roku opinii tenże biegły wskazał, iż wartość pojazdu w dniu wypadku przed uszkodzeniem wynosiła 9.024,39 zł netto, 11.100,00 zł brutto. Szacunkowy koszt naprawy pojazdu przy zastosowaniu części staroużytecznych wynosi 3.300,00 zł netto, brak jest przesłanek do przyjęcia, że podatek VAT miałby być zapłacony. Przy czym biegły w sposób szczegółowy przedstawił w jaki sposób, co pisano już powyżej, jakie są uszkodzone w przedmiotowym samochodzie elementy i w jaki sposób powinny zostać one naprawione, czy przez wymianę, czy też przez prostowanie, jak również, biegły zauważył, że osłona główna części zderzaka tylna nosiła ślady wcześniejszych uszkodzeń, nie związanych w kolizją z dnia 21 grudnia 2016 roku, a ubytek wartości z tytułu wcześniejszych uszkodzeń określono na 20% wartości nowej części.

Biegły w sporządzonej opinii w sposób kategoriyczny wskazał, iż nie można rozważać w zaistniałym przypadku szkody całkowitej, w sytuacji gdy przedmiotowy pojazd został naprawiony i sprzedany jako pełnowyżteczny.

Powyższa opinia została zakwestionowana przez stronę powodową.

W odpowiedzi na powyższe, biegły sądowy M. Ź. w pisemnej opinii uzupełniającej z dnia 24 stycznia 2019 roku wyjaśnił, że jak wynika z dokumentacji szkodowej w protokole szkody stwierdzono uszkodzenia pojazdu, które nie były związane ze szkodą w postaci: zderzaka tylnego, listy prawej zderzaka, tablicy rejestracyjnej oraz ramki oraz wskazał, a uwagę zapisaną przez likwidatora szkody, iż pojazd jest po naprawach blacharko – lakierniczych, zaś pokrywa tylna – zablokowana. Jeśli zaś chodzi o twierdzenia powoda o tym, iż pojazd został naprawiony przy użyciu części nowych, biegły uznał je za gołosłowne oraz wskazał, że z uwagi na okoliczność iż powód nie wniósł odwołania, co do sposobu kosztorysowego obliczania szkody według (...) z dnia 27 grudnia 2016 roku nie zachodziła potrzeba przeprowadzenia oględzin ponaprawczych. Ponadto, biegły wyjaśnił, iż nie zostały mu dostarczone akta szkody, zatem na tym etapie nie odniósł się do nich. Odnośnie do zarzutu dotyczącego uznania przez biegłego do wymiany wnętrza koła zapasowego, tzw. „niecki” biegły uznał, że jego obliczenia kosztorysowe są prawidłowe, przy czym zaznaczył, iż na kracie 91 akt sprawy, w poz. 16 zawarty jest zapis, że należy wymienić misę koła zapasowego – 100,00 zł, zaś na kracie 92 akt sprawy, znajduje się grupa „części zamienne”, gdzie wyszczególniono pod poz. 10 nieckę koła zapasowego koszt 803,65 zł, a w poz. 11 „zestaw kleju wuk. Ko.zg- 250,59 zł, przy czym nadmienił, że nie ma on wpływu na nazewnictwo używane w programie (...) i musi akceptować ten program jako całość, bez możliwości korekt. W opinii tej biegły wskazał także ostateczne stanowisko dotyczące celowych i ekonomicznie uzasadnionych kosztów najmu pojazdu zastępczego, jednocześnie ustosunkowując się do zarzutu powoda, iż uszkodzony pojazd powinien zostać zakwalifikowany do pojazdów segmentu kategorii (...) zamiast przyjętej przez biegłego kalasyfikacji tego pojazdu jako samochód klasy C. Biegły M. Ź. wyjaśnił, że samochód uszkodzony, po 12 latach eksploatacji i przebiegu wynoszącym 356.500,00 km, a także z widocznymi śladami napraw blacharsko – lakierniczych, nie ma walorów samochodu segmentu (...), gdyż je utracił w toku wieloletniej eksploatacji. Przy czym biegły wskazał, iż czas wypożyczenia pojazdu zastępczego wynosi 12 dni (dób), z uwzględnieniem okresu świąteczno – noworocznego, tj. 6 dni – oczekiwanie na likwidatora, 2 dni – technologiczny czas naprawy, 2 dni – czynności pomocnicze i zaopatrzeniowe ze względu na czas noworoczny (31 grudnia, 1 stycznia, wolna sobota, niedziela), wynajem kończył się 2 stycznia, co stanowi należność w kwocie $12 \times \text{dób} \times 250,00 \text{ zł} = 300,00 \text{ zł}$ plus podatek Vat w kwocie 690,00 zł, łącznie 3.690,00 zł. Biegły również podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko o tym, iż sugestie na temat szkody całkowitej są nietrafne, zaś efektem końcowym była naprawa pojazdu i jego sprzedaż. Zauważył również, że ze znajdującego się w aktach sprawy, sporządzonego na zlecenie powoda kosztorysu z dnia 7 lutego 2017 roku, wynika iż koszt naprawy uszkodzonego pojazdu przekraczał jego wartość w dniu kolizji przez uszkodzeniem, jednakże biegły podniósł, iż w tymże kosztorysie pominięto fakt, że samochód przez kolizję miał uszkodzenia tylnej części nadwozia, niepozostające w związku przyczynowym z przedmiotowa szkodą.

Następnie, w pisemnej opinii uzupełniającej z dnia 10 kwietnia 2019 roku biegły M. Ź. w nawiązaniu do kolejnych zarzutów zgłaszanych przez stronę powodową wyjaśnił, że wskazał on istotne dla sprawy okoliczności zawarte w „Protokole szkody”

w przedmiotowym pojeździe oraz przyjął je zapisane w ten sam sposób, jak stwierdził je likwidator towarzystwa ubezpieczeniowego. Poza tym biegły stwierdził fakt istnienia deklaracji bez żadnych komentarzy. Jeśli chodzi o załączniki przedstawione wraz z pismem pełnomocnika powoda stwierdził, że są one złej jakości i nie podlegają analizie komputerowej, zaś co do śladów naprawy blacharsko- lakierniczej powinien wypowiedzieć się likwidator ubezpieczyciela, który je stwierdził, a biegły nie może ponosić odpowiedzialności za działania tego likwidatora. Co do kosztów najmu pojazdu zastępczego biegły zajął stanowisko, iż uznał on bez uwag stawkę netto i brutto za wynajem pojazdu zastępczego i bez znaczenia w tym przypadku jest segment. Podtrzymał stanowisko co do bezzasadności polemiki na temat szkody całkowitej oraz wyjaśnił, że programy kosztorysowe na różnych zasadach są użyczane przez użytkownika licencji, a umieszczenie numeru licencji nie dowodzi, o tym że operatorem programu w danej chwili był licencjobiorca.

Ponadto, w pisemnej opinii uzupełniającej z dnia 20 czerwca 2019 roku biegły ten wskazał, iż nieuprawniona jest ocena strony powodowej, że biegły wykracza poza zakres jego zlecenia. Zauważył, że sugestiom strony powodowej o tym, iż podpisanie przez powoda (...) o kosztorysowym rozliczeniu szkody skutecznie pozbawia powoda dochodzenia roszczenia o pełne odszkodowanie, przeczy wyliczenie biegłego w systemie (...) (w dwóch wersjach) kosztów naprawy. Biegły wskazał, iż sporządzając dokumentację szkodową, likwidator szkody nie dołożył należytej staranności, a biegły może jedynie wskazać na uchybienia, co uczynił w treści opinii. Poza tym biegły ostatecznie wskazał, iż nie kwestionuje segmentu, do którego należy zakwalifikować uszkodzony pojazd, gdyż nie ma to żadnego wpływu na wysokość rekompensaty przyznanej powodowi przez ubezpieczyciela, z tytułu najmu pojazdu zastępczego. Podtrzymał stanowisko, co do uzasadnionego czasu najmu pojazdu zastępczego i podniósł, że strona powodowa nie przedłożyła rachunków, faktur, paragonów ani przewozowych listów kurierskich, które wskazywały wydłużony czas dostawy części jako wydłużony okres wykonywania naprawy. Podtrzymał również swoje zdanie co do kwestii numeru licencji uwidocznionego w kosztorysie.

Natomiast w ustnej opinii uzupełniającej złożonej na rozprawie w dniu 26 września 2019 roku biegły poparł opinie pisemne w całości, wskazując jednoznacznie że koszt naprawy szkody wynosi 3.300,00 zł, zaś okres najmu wynosi 12 dni.

Strona pozwana nie wносиła zarzutów do żadnej z opinii sporządzonych przez tego biegłego

Sąd uznał wobec powyższego, iż strona powodowa nie zdołała wykazać zasadności zarzutów zgłaszanych do opinii, które mogłyby zdyskwalifikować opinię biegłego.

Ostatecznie zatem Sąd w ślad za biegłym uznał, iż uzasadnione ekonomicznie i celowe koszty naprawy pojazdu powoda wyrażają się kwotą 3.300,00 zł przy zasadności zastosowania części staroużytecznych oraz iż szkoda powinna zostać rozliczona jako szkoda częściowa. Ponadto, w ocenie Sądu uzasadnione ekonomicznie i celowe koszty najmu pojazdu zastępczego przez powoda wyrażają się w kwocie 12 x dób w stawce po 250,00 zł = 3.000,00 zł plus podatek Vat w kwocie 690,00 zł, łącznie 3.690,00 zł, gdyż podmiot likwidujący szkodę przyjął, przyznając pozwanemu odszkodowanie w kwocie 3.075,00 zł za 10 dni najmu stawkę brutto 250,00 zł plus VAT, tj. 307,50 zł za dobę najmu.

Wobec tego łączna kwota odszkodowania należnego powodowi wyraża się kwotą 6.990,00 zł, tj. 3.300,00 zł (odszkodowanie) plus 3.690,00 zł (najem pojazdu zastępczego).

Z uwagi na okoliczność, iż likwidator szkody (...) S.A z siedzibą w S., przyznał na rzecz S. C. łącznie z tytułu odszkodowania kwotę 8.803,43 zł brutto, przedmiotową szkodę została zlikwidowana w całości.

W konsekwencji powództwo podlegało oddaleniu w całości, o czym orzeczono w punkcie I wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu oparto na przepisie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z powoływanym przepisem strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Na koszty poniesione przez pozwanego w łącznej kwocie 917,00 zł złożyły się kwoty: 900,00 zł tytułem wynagrodzenia dla fachowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego ustalona na podstawie § 2 pkt 3) rozporządzenia z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U z 2018 r., poz. 265) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa wynosząca 17,00 zł, o czym orzeczono w pkt II wyroku.

Stosownie do treści art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. 2019 r., poz. 785 ze zm.), kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Na nieuiszczone koszty sądowe składa się łączna kwota: 3.153,72 zł, w tym kwoty 1.837,62 zł (k.139), 765,06 zł (k.192-196),

157,44 zł (k. 222-223v) oraz 393,60 zł (k. 244-247), tytułem wynagrodzenia należnego biegłemu sądowemu M. Ż., które zostało poryte tymczasowo z sum budżetowych Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w K., a mając na względzie wynik procesu Sąd nakazał pobrać koszty te od powoda, o czym orzeczono w pkt III wyroku.

Sędzia Beata Kupiec

Zarządzenie:

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego – r. pr. A. G..

Sędzia Beata Kupiec